

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA
XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

**XALQARO ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

2025-yil 18-oktabr

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK
TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

2025-yil 18-oktabr

Toshkent – 2025

SUGGESTIV NUTQ TA'SIRCHANLIGINI OSHIRISHDA SIFATLARNING O'RNI

THE ROLE OF ADJECTIVES IN ENHANCING THE EFFECTIVENESS OF SUGGESTIVE SPEECH

DOI: 10.52773/tsuull.conf.2025.18.10/DCGE5907

Yusupova Shahzoda Tohirjon qizi

Doktorant, Alisher Navoiy nomidagi

Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti,

[*shahzodayusupova5@gmail.com*](mailto:shahzodayusupova5@gmail.com)

Annotatsiya. Mazkur maqolada sifatlarning suggestiv nutq ta'sir imkoniyatlarini kuchaytirishdagi ahamiyati tahlil qilingan. Qarama-qarshi ma'no ifodalovchi sifatlari, qiyosiy va ozaytirma daraja sifatlari gradatsiya, parallelizm, takror kabi uslubiy vositalar yordamida ongni boshqaruvchi vositaga aylanishi misollar yordamida asoslangan.

Kalit so'zlar: suggestiya, suggestiv nutq, sifat, gradatsiya, parallelizm, qarama-qarshi ma'no, takror.

Annotation. In this article, the role of adjectives in enhancing the persuasive potential of suggestive speech is analysed. It is substantiated with examples that antonymous adjectives, as well as comparative and diminutive degree adjectives, can become a means of influencing consciousness through stylistic devices such as gradation, parallelism, and repetition.

Keywords: suggestion, suggestive speech, adjective, gradation, parallelism, antonymy, repetition.

So'nggi yillarda turli fan sohalarining integratsiyasi asosida amalga oshirilayotgan tadqiqotlar salmog'i ortib bormoqda. Xususan, psixologiya va tilshunoslik fanlarining o'zaro tutashgan nuqtalarini tadqiq qiluvchi psixolingvistika yo'nalishi doirasida amalga oshirilgan tadqiqotlarda inson ruhiyati, inson ongining til tizimiga ta'siri va aksincha, lisoniy vositalarning inson ongi va ruhiyatiga ta'siri masalasi keng o'rganilmoqda. Shunday masalalardan biri psixologiyaga oid suggestiyalar bo'lib, ularning lingvistik xususiyatlarini o'rganish psixolingvistik xulosalar chiqarish uchun asos bo'lib xizmat qilmoqda.

Suggestiya odatda insondagi ma'lum odatlarni, xarakter qirralarini chiqarib tashlab, o'rnini boshqalari bilan to'ldirishda qo'llaniladi. Bunda subyektdagi o'zi istamagan odatlar o'rniga yangilarini kiritish, insonning fikrlash tarzi va qarashlarini o'zgartirishga harakat qilinadi. Aytaylik, bemor o'zidan qoniqmaydi. Uning ong ostiga ta'sir ko'rsatilib, psixolog tomonidan o'zidan qoniqmaslikka oid fikrlar chiqarib tashlanadi va o'zidan mamnun bo'lish haqidagi fikrlar singdiriladi.

Rus tilshunosligida suggestiya hodisasi I.Cherepanova, Y.Yudanova, N.Vetryankina, M.Jeltuxina kabi tilshunoslar tomonidan tadqiq qilingan [Cherepanova, 1992; Yudanova, 2004; Vetryankina, 2005; Jeltuxina, 2007]. S. Boltayeva suggestiyani “shaxsiy ustanovka” tushunchasi bilan bog‘liq ekanini qayd etadi, olimaning fikricha, suggestiya inson psixikasini ma’lum bir axborotni idrok qilish yoki harakat turiga ong osti darajasida tayyorlash jarayonini ifodalaydi. Bunda insonning ruhiy holatiga ta’sir o‘tkazish, uning voqelikka bo‘lgan munosabatini o‘zgartirish maqsadida turli lingvistik vositalar va usullar majmuasi qo‘llaniladi. Demak, suggestiya nafaqat psixologik jarayon sifatida, balki tilshunoslik nuqtai nazaridan ham tadqiq etilishi lozim bo‘lgan hodisa sifatida qaraladi [Boltayeva, 2003: 3-4]. Chunki inson ongiga yo‘naltirilgan ta’sir, birinchi navbatda, so‘z va nutq vositalari orqali amalga oshadi. Verbal ta’sirning kuchi uning qabul qiluvchining ichki kechinmalariga, hissiyotlariga va fikrlash jarayoniga bevosita kirib borib, retsiyentning xulq-atvori hamda qaror qabul qilishiga ta’sir ko‘rsatishida namoyon bo‘ladi. Shu bois suggestiya jarayonini o‘rganishda lingvistik omillarning ahamiyati nihoyatda yuqori hisoblanadi.

Suggestiv nutqning muvaffaqiyatli ta’sir etishi uchun lisoniy vositalar to‘g‘ri qo‘llanilishi muhim sanaladi. Ayniqsa, suggestiv nutqni yaratishda sifatlarning qo‘llanilishiga e’tibor qaratish lozim bo‘lib, psixoterapevtik muolaja olayotgan bemor sifatlari yordamida o‘zining ruhiy holati, jismoniy faolligi haqida, o‘zida yuz beradigan o‘zgarishlar haqida tasavvur hosil qiladi. Sifatlarning oddiy, qiyosiy, orttirma va ozaytirma darajalarda qo‘llanilishi orqali esa bemorning holati yaxshilanayotganini uning ongostiga bosqichma-bosqich singdirish ko‘zda tutiladi. Bu esa nutqiy ta’sir imkoniyatlarini oshiradi.

As a result of this deep sleep ... YOU are going to feel physically STRONGER and FITTER in every way. You will feel MORE alert ... MORE wide-awake ... MORE energetic. You will become MUCH less easily tired ... MUCH less easily fatigued ... MUCH less easily discouraged ... MUCH less easily depressed.

Ushbu chuqur uyqu ta’sirida...siz har tomonlama o‘zingizni jismonan kuchliroq va sog‘lomroq his qilasiz. O‘zingizni tetikroq his qilasiz... uyg‘oqroq... quvvatliroq. Siz ancha kamroq oson charchaydigan bo‘lasiz... Ancha kamroq oson lanj bo‘ladigan... Ancha kamroq oson taslim bo‘ladigan... Ancha kamroq oson depressiyaga tushadigan.

Keltirilgan matn parchasida sifatlari va ularning darajalari orqali nutqiy ta’sirchanlikni oshirish maqsad qilingan bo‘lib, *stronger, fitter, more alert, more wide-awake, more energetic* sifatlari bemor tanasining holati kundan-kunga yaxshilanib borishini ta’kidlash, *MUCH less easily tired ... MUCH less easily fatigued ... MUCH less easily discouraged ... MUCH less easily depressed* birikmalari esa bemorda salbiy holatlarning bosqichma-bosqich kamayib borishini singdirish vazifasini bajargan. Matn parchasida ishlatilgan sifatlari inson ongida ijobiy assotsiatsiyalar uyg‘otishga xizmat qiladigan emotsional birliklar hamdir. *Stronger, fitter, more alert, more wide-awake, more energetic* kabi sifatlari organizmning va ongning faollashuvi, kuchayishi, ijobiy holatga kirishi haqida

tasavvur beradi. Bu lisoniy vositalar orqali matn muallifi tinglovchida faollik, sergaklik, salomatlik, ichki quvvat kabi tushunchalarning kuchayishini ta'minlashga harakat qiladi. Sifatlar orqali yuzaga kelayotgan psixik holat, odatda, suggestiv nutqning asosiy vazifalaridan biri hisoblangan tinglovchining ichki kechinmalariga, o'z-o'zini idrok qilishiga bevosita ta'sir o'tkazish uchun mo'ljallangan bo'ladi. Bunday xususiyat psixik dasturlashda nutqiy birliklarning psixopragmatik kuchi orqali yuzaga chiqadi.

Shuningdek, matnda sifatlarning gradatsion ko'rinishda ishlatilishi ham alohida e'tiborga loyiq. *MUCH less easily tired ... MUCH less easily fatigued ... MUCH less easily discouraged ... MUCH less easily depressed* kabi shakllarda darajalovchi birliklar yordamida semantik jihatdan kuchaytirilgan sifatlar nafaqat tasviriy ifoda sifatida, balki ongga ta'sir qiluvchi kuchli emotsional vosita sifatida xizmat qiladi. Ushbu gradativ konstruksiyalar inson ongida yaxshilanishga yo'naltirilgan dinamikani paydo qiladi, bu esa motivatsion nutqning asosiy lingvistik strategiyalaridan biri hisoblanadi.

Matnning strukturasi sifatlarning izchil va ritmik tarzda takrorlanishi, ularning semantik va sintaktik jihatdan parallel konstruksiyalarda kelishi ham suggestiv ta'sirni oshiradi. Jumladan, *You will feel MORE alert ... MORE wide-awake ... MORE energetic* kabi sifatlarning bir xil sintaktik qurilmada qo'llanilishi tinglovchi ongida ritmik, qulay va qabul qilish oson bo'lgan informatsion oqim hosil qiladi. Bunday ritmik takrorlar inson ongining retseptiv xususiyatlariga mos keladi va psixologik qabul qilish darajasini oshiradi. Xuddi shunday tarzda salbiy holatlarni ifodalovchi sifatlarning *much less easily...* shaklida takrorlanishi ham antitezaga asoslangan ta'sir kuchini hosil qiladi. Bu yerda ijobiy va salbiy holatlar o'zaro qarama-qarshi qo'yilganiga ham e'tibor qaratish lozim, bu orqali salbiy holatlarning pasayishi orqali ijobiy o'zgarishlarning kiritilishi muvaffaqiyatli ta'sirni yuzaga keltiradi. Qarama-qarshi ma'noni ifoda qiluvchi sifatlar yordamida sabab-natija munosabati yuzaga kelib, bir holatning boshqa holatga aylanishi jarayoni tinglovchi ko'z oldida gavdanatiriladi: *more and more completely relaxed ... and less tense (ko'proq va ko'proq to'la bo'shashgan va kamroq tarang)*. Aynan sifatlarning qarama-qarshi qo'llanilishi bemorning qanday holatdan qaysi holatga o'tayotganini aniqroq ifodalashga yordam beradi, unga qanday sifatlardan qutilish kerakligi, qanday sifatlarni egallash kerakligi uqtiriladi. Ongostiga ko'rsatilgan bunday verbal ta'sir natijasida muolaja olayotgan retsipiyentlar o'zlarining ahvoli yaxshilanganini his etadilar. Shuningdek, sifatlar suggestiv matnda oddiy ifodaviy vosita sifatida emas, balki psixologik jarayonlarga faol aralashuvchi semantik birlik sifatida qo'llanadi. Keltirilgan misolda *You will feel..., You will become...* kabi modal konstruksiyalarning ishlatilishi sifatlar orqali ifodalanayotgan xususiyatlarni oddiy ehtimol darajasidagi bayon emas, balki yaqqol yuz beradigan haqiqat sifatida taqdim etadi. Bunday konstruksiyalar matnning ishonch uyg'otish darajasini oshiradi, tinglovchini reallik sifatida qabul qilinishi kerak bo'lgan o'zgarishlarga ruhiy jihatdan tayyorlaydi. Bu lingvistik texnika ham gipnotik nutqning asosiy pragmatik usullaridan biri sifatida ko'riladi.

Sifatlar suggestiv nutqda ko'p miqdorda va turli shakllarda qo'llanilishi mumkin. Misol uchun, John Hartland tomonidan yaratilgan suggestiv monologda sifatlar quyidagi tarzda qo'llangan: undivided (bo'linmagan), complete (to'la) oddiy daraja sifatleri, stronger (kuchliroq), steadier (turg'unroq), calmer (tinchroq), clearer (aniqroq), more composed (xotirjamroq), more placid (tinchroq), more tranquil (sokinroq) qiyosiy daraja sifatleri, shuningdek, orttirma va ozaytirma daraja sifatlarining much less va much more shakllilari ko'p qo'llangan. Bunda *much* so'zi orttirma va ozaytirma darajadagi sifatning miqdorini, darajasini yanada kuchaytirib ifodalagan: much less easily worried (kamroq osongina tashvishlanadigan), much less easily agitated (kamroq osongina og'ib ketadigan), much less easily fearful and apprehensive (kamroq osongina qo'rqadigan), much less easily upset (kamroq osongina xafa bo'lib qoladigan), much less easily disturbed (kamroq osongina chalg'iydigan), emotionally much calmer (emotsional jihatdan anchagina tinchroq), much more settled (anchagina qat'iyroq), much happier (anchagina baxtliroq), much more contented (anchagina mamnunroq) much more optimistic (anchagina optimistroq). Bu sifatarni qo'llashdan asosiy maqsad tinglovchiga o'tkazilayotgan psixoterapevtik muolajadan so'ng u qanday sifatarga ega bo'lishi, jismoniy va emotsional holati qanday bo'lishini tasavvurda uyg'otishdir. Bu esa lisoniy vositalarning qudratli ta'sir kuchi bilan bog'liq holda namoyon bo'ladi.

O'zbek tiliga oid suggestiv matnlarda ham sifatlar keng qo'llanadi. Suggestiv matnda qo'llanuvchi sifatlar semantik jihatdan, asosan, psixofiziologik holatni ifodalaydi. *Bo'shshagan, sokin, tinch, og'ir, yoqimli, iliq, xotirjam, chuqur, to'liq* kabi sifatlar orqali tinglovchining emotsional va jismoniy holati tasvirlanadi. Bu sifatlar ijobiy semantik maydonga mansubligi uchun ham bo'shshish, osoyishtalik va xotirjamlik bilan bog'liq holatlarni ifodalashga xizmat qiladi. Suggestiv matnlar uchun bu juda muhim, chunki gipnoz yoki ongostiga murojaat qiluvchi nutq modelida nutq orqali ifodalanayotgan har bir so'z insonning ichki holatini shakllantirishda ishtirok etadi. Aynan shuning uchun ham suggestiv nutqda emotsional bahoga ega bo'lgan sifatlar juda ehtiyotkorlik bilan tanlanadi.

O'zbek tiliga oid suggestiv matnlarda ham sifatning qiyosiy darajada qo'llanilishini kuzatamiz: *chuqurroq, yanada chuqurroq, og'irroq* kabi sifatlar orqali tinglovchining jismoniy va psixik holati bosqichma-bosqich chuqurlashib borayotgani uqtiriladi. Bunday lingvistik mexanizm, ya'ni holatni pog'onama-pog'ona kuchaytirib borish trans holatiga chuqurroq kirib borishni ta'minlaydi. Ayniqsa, *yanam ham bo'shshagan, to'liq sokin, chuqurroq trans* kabi ifodalar trans holatni kuchaytirish uchun mo'ljallangan sintaktik birliklardir. Bunday qurilmalar sifatning ekspressivligini orttiradi va tinglovchi holatining izchil o'zgarayotganini ifodalaydi. Gradatsiya, parallelizm, antiteza va modal konstruksiyalarning uyg'unligi sifatarni oddiy deskriptiv birliklardan ongni boshqaruvchi vositaga aylantiradi. Shu orqali suggestiv nutq o'zining asosiy funksiyasi – psixik holatlarni boshqarish, motivatsiya berish, ruhiy holatni ijobiy tomonga o'zgartirish vazifalarini amalga oshiradi. Sifatning bunday qo'llanilishi

ularning suggestiv lingvistika doirasida qanday kommunikativ va psixologik kuchga ega ekanini yaqqol namoyon etadi.

Shunday qilib, suggestiv nutq ongostiga lisoniy vositalar yordamida verbal ta’sir o‘tkazish natijasida qabul qiluvchining ruhiy va jismoniy holatini o‘zgartirish maqsadini ko‘zda tutadi, sifat so‘z turkumi suggestiv nutqda keng qo‘llanadi va nutqiy ta’sir imkoniyatlarini kuchaytiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Болтаева С. Ритмическая организация суггестивного текста: автореф.дисс.канд.филол.наук. –Екатеринбург, 2003.
2. Ветрянкина Н. Суггестивные параметры прагмонимического рекламного дискурса в современных средствах массовой информации: автореф.дисс.канд.филол.наук. –Краснодар, 2005. 28 с.
3. Желтухина М.Р. Политическое сознание и суггестивность//PR-технологии в информационном обществе: материалы IV Всерос.науч.-практ.конф. –Санкт-Петербург, 2007. –Ч.1. –с.304-310.
4. Черепанова И. Текст как фактор изменения установки личности: лингвистические аспекты суггестии: дисс.канд.филол.наук. –Пермь, 1992. – 244 с.
5. Юданова Е. Суггестивная функция языковых средств англоязычного политического дискурса: автореф.дисс.канд.филол.наук. –Санкт-Петербург, 2004. –24 с.

MUNDARIJA

<i>Sirojiddinov Shuhrat</i>	O'zbek tili – xalqaro maydonda!	
I SHO‘BA. O‘ZBEK TILSHUNOSLIGI VA TILSHUNOSLIKNING NAZARIY MASALALARI		
<i>Ashirboyev Samixon</i>	O'zbek adabiy tilining tayanch dialektini belgilash yo'lida	6
<i>Hakimova Muhayyo, Rahmatova Feruza</i>	O'zbek tilida kognitiv metonimiya	11
<i>Juraqobilova Xamida</i>	She'riy asarlarda kognitiv metaforalar shakllanishida lingvomadaniy omillarning ta'siri	17
<i>Mustafayev Fizuli</i>	Kino dilində söz birləşməsi və qoşa sözlər haqqında	24
<i>Jabborov Baxrom, Sharipova Sarvinoz, Istamova Shohista.</i>	O'zbek iboralarining milliy mentalitetni ifodalashdagi o'rni	32
<i>Turdiboyev Tohir</i>	Yordamchi so'zlar masalasiga doir ayrim qarashlar	37
<i>Abjalova Manzura</i>	Hozirgi o'zbek tili leksik sathiga doir ba'zi masalalar	42
<i>Sheronov Boyirboy</i>	Sintaktik sathda mazmuniy-shakliy nomutanosiblik haqida	50
<i>Madjidova Dilorom</i>	Современные методы и проблемы прикладного языкознания	54
<i>Tolipova Dildora</i>	Лакуны в узбекских письменных литературных источниках и проблемы их перевода	59
<i>Elova Dilrabo</i>	O'zbek tilshunosligida uslubiy xoslanishni farqlash xususidagi qarashlar	67
<i>Abdullayev Jumanazar</i>	Yangi O'zbekistonning mumtoz tilshunoslik merosi, zamonaviy lingvistik qadriyati	73
<i>Israilova Saodat</i>	Turk va o'zbek tillarida rang bildiruvchi leksemalar semantikasi	84
<i>Kasimova Ziyoda</i>	Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanidagi frazeologik birliklarning badiiy-uslubiy tahlili	88
<i>Baxodirova Shaxlo</i>	Lakuna va realiya munosabati	92

<i>Hakimov Dilshod</i>	“Biz” va “o‘z” olmoshlarining o‘zbek tilidagi funksional maqomi: struktur-semantik tahlil	98
<i>Kurbanbayev Otabek, Qodirberganova Dilnura</i>	O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari	107
<i>Allaquliyeva Qunduz</i>	Ixtionimlarning lingvistik va ekstralingvistik omillar asosida yangi ma’no ifodalashi	113
<i>Isoqulova Qunduz</i>	So‘z-gaplarning noverbal vositalar bilan ifodalanishi	117
<i>Ismayilli Ayshen</i>	Sintaktik yolla yaranan mikrotoponimlar xulasə	122
<i>Davronova Zarnigor</i>	Sadriddin Ayniyning “Sudxo‘rning o‘limi” qissasidagi antroponimlarining kognitiv-semantik tahlili	132
<i>Muzaffarova Zarrina</i>	Metonimiyaning konseptual modellari	136
<i>Yusupova Aziza</i>	Metaforaning she’riy matnlarda aks etishi	140
<i>Mamarasulova Maftuna</i>	Fonosemantik g‘oyalarning rivojlanish bosqichlari	146
<i>Abdurasulova Dilnoza</i>	Ayollar nutqida konnotatsiya va murojaat birliklarining pragmatik xususiyatlari	151
<i>Soqiyeva Shirin</i>	Tilshunoslikda konseptni o‘rganishda til va madaniyatning o‘rni	157
<i>Abruyeva Zaxro</i>	O‘zbek tilidagi murojaat shakllarining konseptual tuzilishi	160
<i>Bovmanova Bashorat</i>	O‘zbek tilida halollik tushunchasining leksik-semantik ifodalanishi	164
<i>Jumaniyozova Charos</i>	Hajm-o‘lchov bildiruvchi sifatlarning nisbiylik xususiyati	168
<i>Xayrullayeva Ra’no</i>	Kichraytirish qo‘shimchalarining nutqdagi ahamiyati	172
<i>Tursunova Sojidxon</i>	“Fayzining amakisi” hikoyasidagi nutqiy akt vositasida ifodalangan ironiyalar tahlili	177

<i>Utegenova O'g'iloy</i>	Badiiy asarlarda tasviriy ifodalar	181
<i>Maxmudova Matluba</i>	Qaratqich kelishigi semantikasiga doir ayrim mulohazalar	185
<i>Xolmamatova Sarvinozxon</i>	Konnotatsiya va konnotativ birliklarning o'rganilganlik darajasi hamda turlari	191
<i>Turg'unboyeva Dilnoza</i>	Zamonaviy tilshunoslikda miqdor kategoriyasining o'rni	199
<i>O'ralova Nargiza</i>	Parsellyatsiya va metaforaning o'zaro aloqadorligi	204
<i>Jabborova Aziza</i>	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida so'zlagan nutqidagi evfemizmlarning morfologik tahlili	209
<i>Odilova Dilobar</i>	Jahon tilshunosligida o'xshatishlarning ilmiy tadqiqi	214
<i>Nazarov Qobilbek</i>	Turli tizimdagi tillarda soma komponentli maqollarning tasniflanishi	218
<i>Mullaboyeva Shirin</i>	Til, estetik tafakkur va didning paremiologik birliklarda ifodalanishi	226
<i>G'aybullayev Erkinjon</i>	O'zbek madaniyatini ifoda etishda lakunalarning roli: Cho'lpon asarlari misolida	230
<i>Oripova Mavluda</i>	Sinestezik metaforalarning lingvomadaniy xarakteri:sinestezik metafora va milliy o'ziga xoslik	240
<i>Otaxonova Sohiba</i>	Antroponimlarning internet va yangi media makonidagi o'rni	245
<i>Shodmonaliyeva Yulduz</i>	Modallik bilan tasdiq-inkor kategoriyasining o'zaro munosabati	250
<i>Sobirova Maftuna</i>	Konchilik terminotizimi va uning o'zbek leksik tizimidagi o'rni	256
<i>Umarova Shahzoda</i>	O'zbek tilshunosligining kombinator lingvistikaning shakllanishidagi o'rni	260
<i>Turg'unova Maftuna</i>	Til taraqqiyotida kognitiv tilshunoslikning o'rni	270
<i>Muratova Nafisa</i>	Tilak va tabrik nutqiy aktida ekstralingvistik	274

	vositalarning o'rni	
<i>Murotov Hamro</i>	Reklama matnlarining tasnifi	280
<i>Normuminov Laziz</i>	Qo'chqor Norqobil hikoyalarida xalqona so'zlashuv, ibora va maqollarning qo'llanishi	285
II SHO'BA. AMALIY TILSHUNOSLIK VA LINGVODIDAKTIKA MUAMMOLARI.		
<i>Xolmanova Zulxumor</i>	Tilning ma'lumotlarni saqlash va yetkazish funksiyasi	289
<i>Qurbonova Munavvara</i>	Ontolingvistika va pragmalolingvistika munosabatida deyktik birliklarning o'rni	297
<i>Ruzibayeva Nigoraxon</i>	Psychological needs in the language classroom	303
<i>Abdurahmonova Muqaddas</i>	Ментальные омонимы в когнитивной лингвистике	308
<i>Umurzoqova Marhabo</i>	Badiiy matnda ayol lisoniy shaxs tiplari xususida	317
<i>Abjalova Manzura</i>	O'zbek tili multikorpusi – zamonaviy ta'limiy tizim	321
<i>Ruzmetova Novval</i>	Роль узбекских народных традиций в социокультурном развитии студентов	326
<i>G'ulomova Nargiza</i>	Alisher Navoiy mualliflik korpusini yaratishda statistik ma'lumotlarning muhimligi	335
<i>Dedaxanova Muazzam</i>	Lingvistik ekspertizaning yuzaga kelishi va shakllanish tarixi	344
<i>Shamsiyeva Manzura</i>	Animatsion filmlarning aksiolingvistik jihatlari	347
<i>Xudaykulova Shaxnoza</i>	O'zbek tili diskursida global qadriyatlarining aksiolingvistik integratsiyasi	353
<i>Ibragimova Sayyora</i>	Псевдонимы узбекских и русских писательниц: генезис, семантика и когнитивные особенности	357
<i>Tilyabayev Kamil</i>	Благодарные: из эмоционального опыта	361

	изучения узбекского языка как второго	
<i>Alimardanov Elyor</i>	Xorazm dialektal zonasining qipchoq shevali areallari	369
<i>Bozorova Sabohat</i>	Gazeta tili va publitsistik janrlarning lingvostilistik xususiyatlari	372
<i>Abduvoxidova Mavzuna</i>	Обучение грамматике в условиях коммуникативного подхода	377
<i>Mamadayupova Vasila</i>	Katta yoshdagilarning xorijiy til o'rganishi	381
<i>Azizova Feruza</i>	Raqamli texnologiyalarning til evolyutsiyasiga ta'siri: XXI asrda yozma va og'zaki muloqotning transformatsiyasi	385
<i>Abdullayeva Roxila</i>	Xarakter ifodalovchi birliklarning freym tahlili	389
<i>Yusupova Shahzoda</i>	Suggestiv nutq ta'sirchanligini oshirishda sifatlarning o'rni	393
<i>Mamirova Xayriniso</i>	Ko'p ma'noli so'zlarni qayta ishlashning gibridd modellari	398
<i>Nabiyeva Parvina</i>	Assotsiativ tezaurus: til tasviri va inson ongining modellashtirilishi	405
<i>O'rinova Zarifa</i>	Iqtiboslarning intertekstual tezaurusda aks etishi	410
<i>Rayimjonova Matluba</i>	Rauf Parfi she'riyati leksikasini chastotali lug'at asosida tadqiq qilish muammolari va yechimlari	414
<i>Turobova Nargiza</i>	Ulug'bek Hamdam ijodining lingvopragmatik tahlilida presuppozitsiya	418
<i>Abdullajonova Madina</i>	"Fiziologik xatolar"ni disgrafiyadan farqlash masalasi	424
<i>Pulatova Umriniso</i>	Yoshlar slengining ayrim o'ziga xos hududiy xususiyatlari	428
<i>Imomova Ismigul</i>	Dramatik matnlarda qo'llanilgan barqaror birikmalar va maqollarning intertekstual ohang va mazmunini boyitishdagi roli	435
<i>Arolova Nafisa</i>	Til o'zlashtirishda leksik portlash hodisasi	440
<i>Tursunboyeva Fayiza</i>	Korpus lingvistikasining diniy matnlardagi o'rni	443

<i>Amrullayeva Mohinur</i>	O'zbek tilidagi ayrim fe'l-atvor frazemalarining semantik tasnifi va uslubiy xususiyatlari	450
<i>Mirnosirova Dilbar</i>	Bolalar verbal assotsiatsiyalarining ayrim sintaktik xususiyatlari	454
<i>Aminova Zilola</i>	Darsdan tashqari mashg'ulotlarda o'zga tili o'quvchilarning nutqini o'stirish	462
<i>Muratova Ademi</i>	Multilingualism and bilingualism in turkic-speaking countries: contemporary challenges and development prospects	466
<i>Umurzakova Zuxraxon</i>	Ona tili darslarida interaktiv raqamli resurslarni tatbiq etishning didaktik qulayligi	472
<i>Maxmudjonova Nargizaxon</i>	Tilshunoslarga bog'lab berilgan tomorqa...	477
III SHO'BA. MADANIYATLARARO MULOQOT VA O'ZBEK TILI TARAQQIYOTI		
<i>Uluqov Nosirjon, Solixodjayeva Xavasxon</i>	O'zbek sayillari va ayrim turk bayramlarining etnolingvistik hamda lingvokulturologik tahlili	481
<i>Mirzodjanova Malika</i>	Сравнительный семантический анализ употребления английских “over”, “above” и их таджикских эквивалентов	489
<i>Komilova Gavharoy</i>	Nutq tadqiqida yangi yondashuvlar	484
<i>Pulatova Zamira</i>	Роль межкультурной коммуникации в процессе изучения языков	497
<i>Moldokulova Elina</i>	Сохранение узбекской культурной идентичности через язык и традиционный костюм в эпоху глобализации	501
<i>Yo'ldoshxonov Javohirbek</i>	Микротопонимы как ономастическая реалия: сравнительный анализ ташкента и лондона	505
<i>Abduqodirova Zebo</i>	The role of lingvocultural competence in the translation of specialized ecological texts. (English and Uzbek languages)	509

<i>Otamirzayeva Sug'diyona</i>	Teaching legal english in uzbek context: challenges of terminology	514
<i>Sayfiyeva Komila</i>	Fitonim komponentli o'zbek va ingliz maqollarining madaniyatlararo qiyosiy tadqiqi	521
<i>Madjidova Maftuna</i>	Лингвосоматические единицы которые характерные для арабской культуры	529
<i>Xasanova Sohijamol</i>	Ingliz va o'zbek tillarida "yaxshilik" va "yomonlik" kategoriyalarining lingvokulturologik tahlili	534
<i>Lafasova Mavjuda</i>	Xorij tilshunosligida o'xshatishlar tadqiqi	539
<i>Olimova Mushtariybonu</i>	O'zbek va ingliz xalq maqollaridagi "omad" va "omadsizlik" konseptlarining qiyosiy tahlili	544
IV SHO'BA. O'ZBEK TILINING XORIJDA O'QITILISHI VA O'ZARO HAMKORLIK MASALALARI		
<i>Akalin Ahmet</i>	<i>Kültür Taşıyıcısı Olarak Özbek Dilinin Diplomatik Fonksiyonu</i>	549
<i>Rahmonqulov Abdunazar</i>	O'zbek va tojik tillari interferensiyasi haqida	555
<i>Rafibayeva Nasiba, Mingboyeva Oypari</i>	Лингвистика и страноведческий аспект в преподавании иностранного языка	559
<i>Xakimova Mavzunadjon</i>	Лингвистическое табу и стратегия эвфемизации в таджикском и английском языках	563
<i>Musurmankulova Shaxribon</i>	Turk tiliga xos ayrim frazemalar tahlili	569
<i>Xodjayeva Mashhura</i>	Влияние глобализационных тенденций на методику обучения иностранным языкам	576
<i>Erkaboyeva Havojon</i>	Translation studies and the internationalization of the uzbek language	581

<i>Axmedova Niluzar</i>	Emotsional leksikaning semantik-pragmatik talqini: ingliz va o'zbek tillari misolida	584
V SHO'BA. TIL TARIXI VA TURKIY TILLAR TADQIQOTLARI		
<i>Seyhan Tanju</i>	Ali Şir Nevâyî ve Üslubunda Fiillerin Yeri	589
<i>Abdushukurov Baxtiyor</i>	O'zbek tilining tarixiy takomili va buguni	604
<i>Rahimi Farhad</i>	Nezrali'nin Çağatay Türkçesi Sözlüğünün Yanlışıları Üzerine	611
<i>Jafarzade Vahide</i>	Mustafa Zəririn "Siyərün-nəbi" əsəri haqqında bəzi qeydlər	640
<i>Muhammadiyahva Dilafro 'z</i>	"Boburnoma" parallel korpusini yaratishdagi tarjima tamoyillari	650
<i>Bo'ronov Anvar</i>	Poloves-qipchoq tillari maishiy leksikasi milliy identifikatsiyalash mezoni sifatida	657
<i>Xo'janiyazova Shahnoza</i>	Alisher Navoiyning "Sab' ai sayyor" asaridagi idish-tovoq nomlarining leksik-semantik xususiyatlari	665
<i>Xolmurodova Mushtariy</i>	"Nasoyim ul-muhabbat" asaridagi tibbiy terminlar tahlili	670
<i>Mirzayeva Ulker</i>	Yunan mənəbələrində işlənən Azərbaycan antroponimlərinin leksik-semantik təhlili	676
<i>Babazade Rahshane</i>	Mustafa Zəririn "Yüz hədis və yüz hekayə" əsərində zərflər	684
<i>Yodgorov Hamid</i>	"Qo'noq" umumturkiy leksemasining etimologiyasi	697
<i>O'razova Iqbol</i>	Frazemalar kognitiv semantikaning o'rganish obykti sifatida	701
<i>Azizzade Turkan</i>	R.O.Şor Yafəs-türk dil əlaqələri haqqında	705
<i>Saygin Muhterem</i>	Klasik Türk Edebiyatının Doğu Sahasında Sevgili İçin Kullanılan Bir İfade Körke Bay (Körkke Bay,	711

	Görge Bay)	
<i>Hamishog'lu Meryem</i>	Türkçenin İlk Sözlüğü Dîvânu Lugâti't-Türk'ten Özbek Türkçesine Bitki Adları	718
<i>Bakirov Qudratillo</i>	Turkiy dunyoda vaqt tushunchasi va uning o'rganilishi	734
<i>Sattorova Shahnoza</i>	O'zbek va turk tillarida bir xil etimologiyaga ega o'simlik nomlarining qiyosiy tahlili	739
<i>Maqsudova Feruza</i>	Muqaddas qadamjo nomlari – onomastika sohasining o'rganish obyekti sifatida	745
<i>Azizova Nilufar</i>	“Devonu lug'otit turk”dagi o'z qatlamga oid ijtimoiy munosabat semali leksemalar	750
<i>O'tkirbek Muhammad Sobir</i>	Arba'in she'rlarda “hayit” so'zining lingvopoetik timsollari	756
<i>Siddiqova Naimaxon</i>	Eskirgan so'zlarning eskirmagan ma'nolari	760
<i>Qasimova Sema</i>	“Kitabi-Dədə Qorqud” matnlərində qadin-kishi müraciət formalarinin üslubi, linqvistik və psixolinqvistik tahlili	766
<i>Turdiyeva Roza</i>	O'zbek, qoraqalpoq va ingliz tillaridagi maqollarda zoonimlarning umumiy va milliy xususiyatlari	774